

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESA

LĒMUMS

PAR LIETAS Nr. 2023-15-01

IZSKATĪŠANAS ATSĀKŠANU TIESAS SĒDĒ AR LIETAS DALĪBNIKU PIEDALĪŠANOS

Rīgā

2024. gada 24. maijā

Satversmes tiesa šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētājs Aldis Laviņš, tiesneši Irēna Kucina, Gunārs Kusiņš, Jānis Neimanis, Artūrs Kučs, Anita Rodiņa un Jautrīte Briede,

pamatojoties uz Latvijas Republikas Satversmes 85. pantu un Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu, 17. panta pirmās daļas 11. punktu, 19.², 28.¹ un 30. pantu,

taisot spriedumu lietā Nr. 2023-15-01 “Par 2022. gada 29. septembra likuma “Grozījumi Izglītības likumā” 1., 5., 6. un 12. panta, ciktāl ar to likuma pārejas noteikumi papildināti ar 102. punktu, un 2022. gada 29. septembra likuma “Grozījumi Vispārējās izglītības likumā” 4. panta pirmās daļas un 6. panta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 114. pantam”, kas ierosināta pēc Matveja Jeremutas, Polinas Loginovas, Davida Prigožina, Nadeždas Prigožinas, Ivana Jočuna, Vasilija Jočuna, Aļonas Jočunas, Mihaila Savicka, Jaroslava Koričeva, Daniila Koričeva, Milanā Koričeva, Ivana Suhacka, Sergeja Hotima, Viktorijas Hotimas, Ninas Sorokinas, Aļonas Kurbatskas, Diānas Kurbatskas un Ļeva Zolotoja (turpmāk – Pieteikumu iesniedzēji) konstitucionālajām sūdzībām (turpmāk – lieta Nr. 2023-15-01),

tiesnešu apspriedē konstatēja:

1. Izglītības likums tika pieņemts 1998. gada 29. oktobrī.

Izglītības likuma 9. panta pirmā un otrā daļa redakcijā, kas bija spēkā līdz 2018. gada 15. aprīlim, paredzēja, ka valsts, pašvaldību un valsts augstskolu izglītības iestādēs izglītību iegūst valsts valodā, bet citā valodā izglītību var iegūt: 1) privātās izglītības iestādēs; 2) valsts un pašvaldību izglītības iestādēs, kurās tiek īstenotas mazākumtautību izglītības programmas, ievērojot šā likuma 41. panta noteikumus; 3) citos likumos paredzētās izglītības iestādēs.

2018. gada 16. aprīlī stājās spēkā 2018. gada 22. marta grozījumi Izglītības likumā, ar kuriem likuma 9. panta otrā daļa izteikta šādā redakcijā:

“Citā valodā izglītību var iegūt:

1) izglītības iestādēs, kuras īsteno izglītības programmas saskaņā ar Latvijas Republikas divpusējiem vai daudzpusējiem starptautiskajiem līgumiem;

2) izglītības iestādēs, kuras īsteno mazākumtautību izglītības programmas pirmsskolas izglītības un pamatizglītības pakāpē, ievērojot šā likuma 41. panta noteikumus;

2¹) izglītības iestādēs, kurās vispārējās izglītības programmu mācību priekšmetus pilnībā vai daļēji īsteno svešvalodā, lai nodrošinātu citu Eiropas Savienības oficiālo valodu apguvi, ievērojot attiecīgā valsts izglītības standarta nosacījumus;

3) citos likumos paredzētās izglītības iestādēs.”

Ar 2022. gada 29. septembra likuma “Grozījumi Izglītības likumā” (turpmāk arī – 2022. gada Grozījumi Izglītības likumā), kas stājās spēkā 2022. gada 25. oktobrī, 1. pantu no Izglītības likuma 9. panta tika izslēgts tā otrās daļas 2. punkts. Tāpat ar 2022. gada Grozījumu Izglītības likumā 5. pantu no Izglītības likuma 38. panta otrās daļas tika izslēgts 1. punkts, kas iepriekš paredzēja mazākumtautību izglītības programmas kā izglītības programmu īpašo veidu, bet ar šo grozījumu 6. pantu no Izglītības likuma tika izslēgts 41. pants, kas iepriekš bija spēkā šādā redakcijā:

“41. pants. Mazākumtautību izglītības programmas

(1) Mazākumtautību izglītības programmas izstrādā izglītības iestāde, izvēloties kādu no valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijās vai valsts pamatizglītības standartā ietvertajiem izglītības programmu paraugiem.

(1¹) Mazākumtautību izglītības programmās no 1. klases līdz 6. klasei mācību satura apguve valsts valodā tiek nodrošināta ne mazāk kā 50 procentu apjomā no kopējās mācību stundu slodzes mācību gadā, ieskaitot svešvalodas.

(1²) Mazākumtautību izglītības programmās no 7. klases līdz 9. klasei mācību satura apguve valsts valodā tiek nodrošināta ne mazāk kā 80 procentu apjomā no kopējās mācību stundu slodzes mācību gadā, ieskaitot svešvalodas.

(2) Mazākumtautību izglītības programmās papildus iekļauj attiecīgās etniskās kultūras apguvei un mazākumtautību integrācijai Latvijā nepieciešamo saturu.”

Savukārt ar 2022. gada Grozījumu Izglītības likumā 12. pantu Izglītības likuma pārejas noteikumos ieviestais 102. punkts nosaka:

“Grozījumi, kas paredz izslēgt šā likuma 41. pantu, stājas spēkā:

- 1) 2023. gada 1. septembrī – attiecībā uz pirmsskolas izglītības programmas un vispārējās izglītības pamatizglītības programmas īstenošanu 1., 4. un 7. klasē;
- 2) 2024. gada 1. septembrī – attiecībā uz vispārējās izglītības pamatizglītības programmas īstenošanu 2., 5. un 8. klasē;
- 3) 2025. gada 1. septembrī – attiecībā uz vispārējās izglītības pamatizglītības programmas īstenošanu 3., 6. un 9. klasē.”

Vispārējās izglītības likums tika pieņemts 1999. gada 10. jūnijā.

Ar 2022. gada 29. septembra likuma “Grozījumi Vispārējās izglītības likumā” (turpmāk arī – Grozījumi Vispārējās izglītības likumā), kas stājas spēkā 2022. gada 25. oktobrī, 4. panta pirmo daļu no Vispārējās izglītības likuma 30. panta tika izslēgta tā piektā daļa, kas noteica, ka pamatizglītības programmu var apvienot ar mazākumtautību izglītības programmu, iekļaujot tajā mazākumtautības dzimto valodu, ar mazākumtautību identitāti un integrāciju Latvijas sabiedrībā saistītu mācību saturu.

Ar Grozījumu Vispārējās izglītības likumā 6. pantu Vispārējās izglītības likuma pārejas noteikumos ieviestais 50. punkta papildinājums paredz:

“Grozījums par šā likuma 30. panta piektās daļas izslēgšanu stājas spēkā:

- 1) 2023. gada 1. septembrī – attiecībā uz vispārējās izglītības pamatizglītības programmas īstenošanu 1., 4. un 7. klasē;
- 2) 2024. gada 1. septembrī – attiecībā uz vispārējās izglītības pamatizglītības programmas īstenošanu 2., 5. un 8. klasē;
- 3) 2025. gada 1. septembrī – attiecībā uz vispārējās izglītības pamatizglītības programmas īstenošanu 3., 6. un 9. klasē.”

Proti, ar 2022. gada Grozījumu Izglītības likumā 1., 5., 6. un 12. pantu, ciktāl ar to Izglītības likuma pārejas noteikumi papildināti ar 102. punktu, kā arī Grozījumu Vispārējās izglītības likumā 4. panta pirmo daļu un 6. pantu ir izslēgtas visas normas, kas paredzēja un regulēja vispārējās izglītības iegūšanu mazākumtautību izglītības programmās.

2. Pieteikumu iesniedzēji - Matvejs Jeremuta, Polina Loginova, Davids Prigožins, Nadežda Prigožina, Ivans Jočuns, Vasilijs Jočuns, Aļona Jočuna, Mihails Savickis, Jaroslavs Koričevs, Daniils Koričevs, Milana Koričeva, Ivans Suhackis, Sergejs Hotims, Viktorija Hotima, Nina Sorokina, Aļona Kurbatska, Diāna Kurbatska un Ļevs Zolotojs (turpmāk visi kopā – Pieteikumu iesniedzēji) – uzskata, ka apstrīdētās normas neatbilst Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. pantā ietvertajam tiesiskās paļāvības aizsardzības principam un 114. pantā garantētajām pamattiesībām personām, kuras pieder pie mazākumtautībām, saglabāt un attīstīt savu valodu, etnisko un kultūras savdabību.

Pēc Pieteikumu iesniedzēju ieskata, Saeima, pieņemot apstrīdētās normas, neesot ievērojusi labas likumdošanas principu. Proti, Saeima apstrīdēto normu izstrādē neesot ņēmusi vērā starptautisko organizāciju atzinumus un neesot pienācīgi uzklaušījusi pie mazākumtautībām piederošās ieinteresētās personas.

Satversmes 114. pantam neatbilstot tāds tiesiskais regulējums, kas mazākumtautību valodu izslēdz no izglītības procesa vai reducē tiktāl, ka mazākumtautības valoda kā mācību valoda tiek izmantota tikai pašas valodas kā konkrēta mācību priekšmeta apgūvē. Valstij esot jānodrošina mazākumtautībai

piejerošu bērnu tiesības apgūt dzimto valodu sākotnējos izglītības posmos un iespēja savā starpā komunicēt dzimtajā valodā. Bērniem pirmsskolas un pamatizglītības iestādēs esot jābūt iespējai apgūt dzimto valodu vai saņemt norādījumus dzimtajā valodā.

Viena no pieteikumu iesniedzējām norādījusi, ka apstrīdētās normas neievēro mazākumtautībai piejerošo bērnu ar speciālām vajadzībām intereses. Proti, iepriekš atbalsta pasākumos bijis iespējams izmantot bērna dzimto valodu. Pieteikuma iesniedzējai esot būtiski, lai viņai būtu iespēja turpināt izglītību dzimtajā valodā, attīstīt mutvārdu un rakstisko runu un domāšanu dzimtajā valodā un maksimāli izmantot potenciālu mācību priekšmetu apgūvē.

Apstrīdēto normu anotācijās neesot norādīti jauni argumenti vai sniegts pamatojums tam, kādu izglītībā notikušu pārmaiņu vai citu jaunu apsvērumu dēļ valsts nolēmusi veikt vēl vienu valodu lietojuma reformu. Anotācijā norādīto pētījumu dati neesot attiecināmi uz 2018. gada izglītības reformu, un ar tiem nevarot pamatot mazākumtautību izglītības programmu likvidāciju.

Ar mazākumtautību interešu izglītības programmu netikšot nodrošināta iespēja pienācīgi apgūt mazākumtautību valodu, kultūru un identitāti. Interešu izglītība kā sadrumstalota un brīvprātīga pieeja nevarot aizvietot pirmsskolas izglītību un vispārējo pamatizglītību. Izglītojamo interesi par mazākumtautību valodas un kultūras apguvi interešu izglītībā mazināšot vispārējās izglītības iegūšanas spriedze, nogurums, spēku atgūšana pēc citām interešu izglītības nodarbībām. Turklāt šo programmu finansējums saskaņā ar Ministru kabineta 2001. gada 28. augusta noteikumiem Nr. 382 "Interešu izglītības finansēšanas kārtība" esot piešķirts tikai uz trīs gadiem.

Pieteikumu iesniedzēji esot paļāvušies uz to, ka 2019. gada reforma būs pēdējā valsts valodas lietojuma reforma izglītības iestādēs. Šāda paļāvība esot balstījies arī Satversmes tiesas secinājumos lietās Nr. 2018-12-01 un Nr. 2018-22-01 izteiktajos Saeimas un pieaicināto personu viedokļos. Turklāt Saeima pārejai uz izglītību valsts valodā esot noteikusi nesamērīgi īsu pārejas periodu.

3. Institūcija, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeima – uzskata, ka apstrīdētās normas atbilst Satversmes 1. un 114. pantam.

Apstrīdētās normas un ar tām saistītais tiesiskais regulējums esot izstrādāts kā vispārējās izglītības pilnveidotā, kompetenču pieejā balstītā mācību satura ieviešanas reformas turpinājums. Joprojām esot aktuāla nepieciešamība novērst padomju okupācijas sekas, jo ievērojama Latvijas valstspiederīgo daļa nepārzinot latviešu valodu pietiekamā līmenī, lai spētu pilnvērtīgi iekļauties sabiedrības dzīvē, vai izvēloties šo valodu nelietot.

Apstrīdētās normas esot pienācīgi apspriestas un likumdošanas procesā pēc iespējas apzināti visu ieinteresēto personu viedokļi. Turklāt starptautisko organizāciju atzinumiem esot nesaistošs ieteikuma raksturs. Likumdevējs atbilstoši labas likumdošanas principam esot vērtējis apstrīdēto normu atbilstību augstāka juridiska spēka tiesību normām, kā arī saskaņojis likumprojektā paredzētās un tiesību sistēmā jau pastāvošās tiesību normas.

Ne Satversmes 114. pants, ne Vispārējās konvencijas par nacionālo minoritāšu aizsardzību 14. panta otrā daļa neietverot pie mazākumtautībām piederošo personu tiesības valstij pieprasīt gan pienācīgas iespējas apgūt mazākumtautības valodu, gan arī nodrošināt iespēju iegūt izglītību mazākumtautību valodā. Veidu un līdzekļus, ar kādiem valsts iekļauj mazākumtautības valodu izglītības programmās, ietekmējot attiecīgās valsts apstākļi.

Arī bērnam ar speciālām vajadzībām esot jānodrošina iespēja apgūt valsts valodu augstā līmenī, jo pretējā gadījumā bērns būtu vairāk pakļauts izolācijai no sabiedrības un atrastos nevienlīdzīgā situācijā ar citiem izglītojamiem. Apstrīdētās normas sekmējot bērna ar speciālām vajadzībām iekļaušanos izglītības sistēmā, turklāt bērnam ar speciālām vajadzībām esot paredzēti arī atbalsta pasākumi valsts valodas apguvei.

Bērna audzināšanu un izglītošanu pirmsskolas vecumā pilnvērtīgi esot iespējams nodrošināt arī ģimenē, tādējādi stiprinot viņa dzimtās valodas kompetences un etniskās identitātes apziņu. Savukārt tad, ja Pieteikumu iesniedzēju likumiskie pārstāvji tomēr vēlas, lai viņu bērns pirmsskolas izglītības iestādi apmeklētu pirms obligātās pirmsskolas izglītības vecuma sasniegšanas, viņiem esot jārespektē

izglītības iestādē realizētās izglītības programmas un to atbilstība valsts tiesiskajam regulējumam arī attiecībā uz valsts valodas lietojumu. Turklāt tieši agrīnais vecums esot pats labākais laiks, kad valodu var iemācīties bez lielas piepūles.

Līdztekus apstrīdētajām normām pieņemtie grozījumi Izglītības likumā un Vispārējās izglītības likumā paredzot izglītojamā tiesības pirmsskolas un pamatizglītības pakāpēs saņemt individualizētu un personalizētu atbalstu valsts valodas prasmes apguvei, ja tas nepieciešams, kā arī bez maksas apmeklēt mazākumtautību valodas un kultūrvēstures interešu izglītības programmu.

Apstrīdētās normas neaizskarot Pieteikuma iesniedzēju tiesisko paļāvību, jo likumdevējs esot paredzējis saudzējošu pāreju uz jauno tiesisko regulējumu.

4. Satversmes tiesa atzinusi, ka valstij saskaņā ar Satversmes 114. pantu ir pienākums respektēt un garantēt mazākumtautībām piederošo personu tiesības saglabāt un attīstīt mazākumtautības valodu, kā arī etnisko un kultūras savdabību (*sk. Satversmes tiesas 2020. gada 19. jūnija sprieduma lietā Nr. 2019-20-03 18.1. punktu*). Ar apstrīdētajām normām izslēgta iespēja valsts un pašvaldības izglītības iestādēs pirmsskolas izglītības pakāpē un pamatskolas izglītības pakāpē vispārējo izglītību īstenot no valsts valodas atšķirīgā valodā mazākumtautību izglītības programmu veidā.

Tomēr apstrīdētās normas tika izstrādātas un pieņemtas vienlaikus ar citiem grozījumiem Izglītības likumā, kas ir vērsti uz mazākumtautību tiesību aizsardzību. Izglītības likuma 47.³ pantā noteikts pašvaldības pienākums nodrošināt iespēju mazākumtautību izglītojamiem, kuri tās administratīvajā teritorijā esošajās vispārējās izglītības iestādēs apgūst pirmsskolas izglītības programmu vai pamatizglītības programmu, bez maksas apgūt arī mazākumtautību izglītības saturu mazākumtautību valodas un kultūrvēstures interešu izglītības programmās.

No Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūras izriet secinājums, ka valsts rīcības brīvības apjoms ir atšķirīgs attiecībā uz dažādiem izglītības līmeņiem: jo zemāka izglītības pakāpe, jo mazāka valsts rīcības brīvība (*Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2011. gada 21. jūnija sprieduma lietā "Ponomaryovi v. Bulgārija", pieteikums Nr. 5335/05, 56. punkts*). Arī citas starptautiskos cilvēktiesību mehānismus

uztraucošās institūcijas ir norādījušas uz dzimtās valodas lielāko nozīmi bērna agrīnajos dzīves posmos (sk. ANO Ekonomisko, sociālo un kultūras tiesību komitejas Vispārējā komentāra Nr.13 “Tiesības uz izglītību”, 1999. gada 8. decembris, UN Doc. Nr. E/C.12/1999/10, 6. rindkopu, ANO Ekonomisko, sociālo un kultūras tiesību komitejas Vispārējā komentāra Nr. 20, 2009. gada 2. jūlijs, UN Doc. Nr. E/C.12.GC/20, 21. rindkopu).

Līdz ar to Satversmes tiesai, vērtējot apstrīdēto normu atbilstību Satversmes 114. pantam, jāvērtē, vai mazākumtautībām ir nodrošinātas pienācīgas iespējas saglabāt un attīstīt mazākumtautības valodu, kā arī etnisko un kultūras savdabību pirmsskolas izglītības un pamatizglītības pakāpes ietvaros. Šajā novērtējumā jāņem vērā, ka viena no Pieteikuma iesniedzējiem ir bērns ar speciālām vajadzībām.

Satversmes tiesai papildus ir nepieciešams noskaidrot, kā izglītības iestādēs pirmsskolas izglītības pakāpē un pamatizglītības pakāpē tiek īstenota mazākumtautību valodas un kultūrvēstures interešu izglītības programma un to, vai bērniem ar speciālām vajadzībām tiek nodrošinātas pienācīgas iespējas saglabāt un attīstīt mazākumtautības valodu, kā arī etnisko un kultūras savdabību.

Ņemot vērā minēto, papildus faktiskajiem apstākļiem un juridiskajiem argumentiem, kas noskaidroti lietas Nr. 2023-15-01 sagatavošanas laikā un pārbaudīti 2024. gada 24. aprīļa tiesas sēdē, ir nepieciešams noskaidrot vēl citus lietas izspriešanai būtiskus jautājumus, kā arī noteikt papildu pieaicinātās personas, kuru viedokļa uzklauššana var sekmēt vispusīgu un objektīvu lietas izskatīšanu.

Satversmes tiesa secināja:

5. Pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 22. panta desmito daļu, 25. panta pirmās daļas 1. punktu, 28. ¹ panta pirmo un 1. ¹ daļu, sākotnēji lietas Nr. 2023-15-01 izskatīšana noteikta rakstveida procesā.

Ievērojot šā lēmuma 4. punktā norādīto, lietas Nr. 2023-15-01 izskatīšana atsākama atklātā tiesas sēdē ar lietas dalībnieku piedalīšanos.

6. Lietas sagatavošanas laikā, pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 22. panta otrās daļas 1. punktu, tika pieprasīta informācija no Ministru kabineta.

Pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 22. panta otrās daļas 2. punktu, kā arī šā lēmuma 4. un 5. punktā norādīto, par pieaicināto personu šajā lietā atzīstama arī Izglītības un zinātnes ministrija, Valsts izglītības satura centrs, Rīgas 224. pirmsskolas izglītības iestāde, pirmsskolas izglītības iestāde "Dzirnaviņas", Rīgas Purvciema vidusskola un Rēzeknes valsts poļu ģimnāzija. Viedokļa sniegšanai minētās personas uzaicināmas uz tiesas sēdi ar lietas dalībnieku piedalīšanos.

7. Nolūkā veicināt tiesas sēdes efektīvu norisi, pieaicinātās personas aicinātas sagatavot apsvērumus par valsts valodas lietojumu izglītības procesā valsts un pašvaldību izglītības iestādēs pirmsskolas izglītības un pamatizglītības pakāpē, ietverot arī atbildes uz šādiem jautājumiem:

7.1. Izglītības un zinātnes ministrija:

1) Kā praksē tiek nodrošinātas Izglītības likuma 55. panta 2.¹ punktā noteiktās izglītojamā tiesības pirmsskolas izglītībā un pamatizglītībā saņemt individualizētu un personalizētu atbalstu valsts valodas prasmes apguvei, ja tas nepieciešams? Kā šāds atbalsts tiek nodrošināts bērniem ar speciālām vajadzībām?

2) Kādā veidā laikā, kad bērns atrodas pirmsskolas izglītības iestādē, mijiedarbojas pirmsskolas izglītības programmas un interešu izglītības programmu īstenošana?

3) Kāds ir pamatojums valsts pozitīvā pienākuma tādai izpildei, atbilstoši kurai visās izglītības pakāpēs un posmos ir noteikts vienāds interešu izglītības stundu skaits? Ja tas izriet no izglītojamo slodzes, kāds bija pamatojums pirmsskolas izglītības pirmajā posmā nepieļaut noteiktu izglītojamo dzimtās valodas lietojumu, tādējādi līdzsvarojot slodzes?

7.2. Valsts izglītības satura centrs:

1) Kādā veidā tiek atbalstīta un kontrolēta Izglītības likuma 47.³ pantā regulētās mazākumtautību valodas un kultūrvēstures interešu izglītības programmas īstenošana valsts un pašvaldību izglītības iestādēs?

2) Vai un kādā veidā pēc apstrīdēto normu spēkā stāšanās bērniem ar speciālām vajadzībām tiek nodrošinātas pienācīgas iespējas saglabāt un attīstīt mazākumtautības valodu, kā arī etnisko un kultūras savdabību.?

7.3. Rīgas 224. pirmsskolas izglītības iestāde un pirmsskolas izglītības iestāde “Dzirnaviņas”:

1) Vai Izglītības likuma 47.³ pantā regulētā mazākumtautību valodas un kultūrvēstures interešu izglītības programma pienācīgi nodrošina mazākumtautību valodas, kultūras un etniskās identitātes attīstību un saglabāšanu?

2) Kādā veidā laikā, kad bērns atrodas pirmsskolas izglītības iestādē, mijiedarbojas pirmsskolas izglītības programmas un interešu izglītības programmu īstenošana? Vai pirmsskolas izglītības procesā kādā citā laikā tiek izmantota bērna dzimtā valoda?

3) Vai praksē kādā no “Pirmsskolas mācību programmā” noteiktajiem pirmsskolas izglītības posmiem (1. posms – no 1,5 gadiem līdz 3 gadiem; 2. posms – no 3 gadiem līdz 5 gadiem; 3. posms – no 5 gadiem līdz 6 gadiem) ir konstatējamas bērnu grūtības pārejai uz izglītību valsts valodā? Kādā veidā norādītajos vecuma posmos tiek sniegts Izglītības likuma 55. panta 2.¹ daļā noteiktais individualizētais un personalizētais atbalsts valsts valodas prasmes apguvei, ja tas nepieciešams?

7.4. Rīgas Purvciema vidusskola:

1) Vai Izglītības likuma 47.³ pantā regulētā mazākumtautību valodas un kultūrvēstures interešu izglītības programma pienācīgi nodrošina mazākumtautību valodas, kultūras un etniskās identitātes attīstību un saglabāšanu?

2) Kādā veidā laikā, kad izglītojamais atrodas izglītības iestādē, mijiedarbojas pamatizglītības programmas un interešu izglītības programmu īstenošana? Vai pamatizglītības procesā kādā citā laikā tiek izmantota izglītojamā dzimtā valoda?

7.5. Rēzeknes valsts poļu ģimnāzija:

1) Kāda ir bijusi apstrīdēto normu ietekme uz jums kā uz izglītības iestādi, kas īsteno izglītības programmas atbilstoši starpvalstu līgumiem?

2) Vai un kādā veidā pēc apstrīdēto normu spēkā stāšanās bērniem ar speciālām vajadzībām tiek nodrošinātas pienācīgas iespējas saglabāt un attīstīt mazākumtautības valodu, kā arī etnisko un kultūras savdabību.?

3) Vai Izglītības likuma 47.³ pantā regulētā mazākumtautību valodas un kultūrvēstures interešu izglītības programma pienācīgi nodrošina mazākumtautību valodas, kultūras un etniskās identitātes attīstību un saglabāšanu?

4) Kādā veidā laikā, kad izglītojamais atrodas izglītības iestādē, mijiedarbojas pamatizglītības programmas un interešu izglītības programmu īstenošana? Vai pamatizglītības procesā kādā citā laikā tiek izmantota izglītojamā dzimtā valoda?

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 26. -28. pantu, Satversmes tiesa

nolēma:

1. Atsākt lietas Nr. 2023-15-01 „Par 2022. gada 29. septembra likuma „Grozījumi Izglītības likumā” 1., 5., 6. un 12. panta, ciktāl ar to likuma pārejas noteikumi papildināti ar 102. punktu, un 2022. gada 29. septembra likuma „Grozījumi Vispārējās izglītības likumā” 4. panta pirmās daļas un 6. panta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 114. pantam” izskatīšanu pēc būtības atklātā tiesas sēdē ar lietas dalībnieku piedalīšanos 2024. gada 7. jūnijā plkst. 10.00 Satversmes tiesas sēžu zālē (Rīgā, Jura Alunāna ielā 1).

2. Aicināt uz tiesas sēdi:

1) lietas dalībniekus:

- a. Pieteikuma iesniedzēju pilnvaroto pārstāvi;
- b. institūcijas, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimas – pārstāvi;

2) pieaicinātās personas:

- a. Izglītības un zinātnes ministriju;
- b. Valsts izglītības satura centru;

- c. Rīgas 224. pirmsskolas izglītības iestādi;
- d. pirmsskolas izglītības iestādi “Dzirnaviņas”;
- e. Rīgas Purvciema vidusskolu;
- f. Rēzeknes valsts poļu ģimnāziju.

3. Nosūtīt lietas dalībniekiem un pieaicinātajām personām šā lēmuma kopiju.

4. Nosūtīt Izglītības un zinātnes ministrijai, Valsts izglītības satura centram, Rīgas 224. pirmsskolas izglītības iestādei, pirmsskolas izglītības iestādei “Dzirnaviņas”, Rīgas Purvciema vidusskolai un Rēzeknes valsts poļu ģimnāzijai pieteikumu (pieteikums Nr. 63/2023, Nr. 64/2023, Nr. 65/2023, Nr. 66/2023, Nr. 67/2023, Nr. 68/2023, Nr. 69/2023, Nr. 71/2023, Nr. 72/2023, Nr. 73/2023, Nr. 74/2023) un Saeimas atbildes rakstu kopijas.

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas priekšsēdētājs

Aldis Laviņš